

Ábhar:

InCAS

Uimhir Chiorcláin:
2010/20

Dáta Eisiúna:
18 Lúnasa 2010

Spríoclucht:

- Príomhoidí agus Boird Ghobharnóirí i ngach bunscoil, iar-bhunscoil, iar-bhunscoil ina bhfuil roinn ullmhúcháin agus scoil speisialta dheontaschúnta;
- Boird Oideachais agus Leabharlainne;
- Comhairle na Scoileanna Caitliceacha faoi Chothabháil;
- Comhairle Curaclaim, Scrúdúcháin agus Measúnaithe;
- Comhairle na Gaelscolaíochta;
- Comhairle Oideachas Imeachta Thuaisceart Éireann ; agus
- Ceardchumainn na Múinteoirí.

Achoimre ar Ábhar:

Is í feidhm an chiorcláin seo comhairle a chur ar fáil do scoileanna faoi na socruithe a bhaineann le measúnuithe Córas Measúnachta Ríomhairithe Idirghníomhach (InCAS) do dhaltáí i mbliain 4 go bliain 7 i bhfómhar 2010, agus faoi na socruithe gaolmhara maidir le torthaí na measúnuithe a thuirisciú do thuismitheoirí.

Fiosrúcháin:

Ba chóir aon fhiosrúchán faoi ábhar an chiorcláin seo a chur chuig:

Julie Craig
Foireann Measúnaithe agus Cáilíochtaí
An Roinn Oideachais
Teach Rathgael
Bóthar Balloo
BEANNCHAR
BT19 7PR

Feasacht Gobharnóirí:
Riachtanach

Stádas an Ábhair:
Comhairle

Doiciméid Ghaolmhara:
Ní bhaineann

Doiciméid Cealaithe:
Ciorclán 2009/14

Dáta Éaga:
Iúil 2011

Suíomh gréasáin
ROTÉ:
<http://www.deni.gov.uk>

Guthán: 028 9127 9565
Facs: 028 9127 9100

SOCRUITHE InCAS D'FHÓMHAR 2010

Réamheolas

1. Is í feidhm an chiorcláin seo comhairle a chur ar fáil do scoileanna faoi na socruithe a bhaineann le measúnuithe Córas Measúnachta Ríomhairithe Idirghníomhach (InCAS) do dhaltá i mbliain 4 go bliain 7 i bhfómhar 2010, agus faoi na socruithe gaolmhara maidir le torthaí na measúnuithe a thuairisciú do thuismitheoirí.
2. Cuireadh na socruithe seo le chéile i ndiaidh go ndearnadh obair mhór (féach anseo thíos) ó bhí anuraidh ann le beachtas thorthaí InCAS a chinntiú do scoileanna.

Eochairphointí

3. Anseo thíos tá na heochairphointí i dtaca le socruithe InCAS de d'fhómhar 2010:
  - Déanfar a thuilleadh seiceálacha ar dhearbhú cáilíochta ag tús théarma an fhómhair le líon beag scoileanna;
  - Is féidir le daltaí measúnuithe a chomhlánú, de réir amchlár scoileanna le linn théarma an fhómhair, mar is gnách;
  - Is féidir le scoileanna na comhaid aistrithe a uaslódáil ach na measúnuithe a bheith comhlánaithe;
  - Le go mbeidh go leor ama ann leis na seiceálacha breise a dhéanamh ar dhearbhú cáilíochta, beidh na torthaí measúnaithe ar fáil lena n-íoslódáil ó 8 Deireadh Fómhair;
  - Ní bheidh ar scoileanna torthaí coibhéis aoise InCAS don Léitheoireacht agus do Mhatamaitic Ghinearálta a chur ar fáil i scríbhinn do thuismitheoirí le linn théarma an fhómhair ach i gcás scoilbhliain 2010-11 amháin;
  - Níl ar scoileanna torthaí na mblianta roimh 2010-11 a chur ar fáil do thuismitheoirí, ach tig leo é a dhéanamh más mian leo; moltar do

scoileanna, áfach, gan aon fhaisnéis fhadama a léiriú i bhfoirm graif;

- Tá ar scoileanna cruinniú a réachtáil do thuismitheoirí leis na torthaí a phlé faoi dheireadh théarma an fhómhair.

An Riachtanas le Measúnuithe InCAS a Dhéanamh

4. Ceapadh InCAS ar mhaithe le cuspóirí diagnóiseacha. Soláthraíonn sé measúnuithe sa Léitheoireacht agus i Matamaitic Ghinearálta chomh maith le measúnuithe roghnacha gaolmhara agus is bunchuid é de na comh-iarrachtaí is leithne atá ar bun againn le go mbeidh torthaí is fearr litearthachta agus uimhearthachta ag gach duine óg.
5. Soláthraíonn Ord (TÉ) Oideachais (Socruithe Measúnaithe) (Bonnchéim go hEochairchéim 3) 2007 (Ord 2007) do mheasúnú daltaí i mBlianta 4 go 7 le linn théarma an fhómhair, ag baint úsáid as modh ríomhbhunaithe a sonraíonn an Roinn é. Is é InCAS an modh atá sonraithe ag an Roinn le húsáid i scoileanna leis na measúnuithe seo a dhéanamh i dtéarma an fhómhair. De réir an Oird seo chomh maith caithfear torthaí na measúnuithe seo a thaifeadadh agus a thuairisciú do thuismitheoirí an dalta faoi dheireadh an téarma sin. Is féidir cóip d'Ord 2007 a fháil ar:
http://www.opsi.gov.uk/sr/sr2007/pdf/nisr_20070045_en.pdf

An Fheidhm atá le Measúnú InCAS

6. Is uirlis measúnaithe é InCAS a ceapadh le cuidiú le scoileanna láidreachtaí daltaí, chomh maith leis na réimsí sin atá le feabhsú, a shainiú. Ba chóir go mbeadh torthaí mheasúnuithe InCAS ina gcuidiú ag múinteoirí, mar sin, a gcuid teagaisc i rith na scoilbhliana a phleanáil le riar ar riachtanais a ndaltaí féin sa seomra ranga. Cuirfidh na measúnuithe eolas ar fáil do scoileanna chomh maith le cuidiú leo monatóireacht a dhéanamh ar dhul chun cinn gach dalta faoi leith – lena chinntiú go mbainfidh gach dalta a (h)acmhainneacht amach – agus, ar bhonn is ginearálta, le heolas a chur ar fáil ar

fhéinmheastóireacht, ar phleanáil forbartha agus ar bheartú spriocanna.

7. Is é an phríomhfheidhm atá le measúnuithe InCAS cur leis an tacaíocht dhiagnóiseach d'fhoghlaim na ndaltaí – níl sé ann le comparáid a dhéanamh idir daltaí. **Ní bhaineann measúnuithe InCAS, i dtaca le cuspóir ar bith, le haistriú daltaí ó bhunscoil go hiar-bhunscoil.**
8. Aithníonn an Roinn go bhfuil réimse d'uirlisí measúnaithe ar fáil faoi láthair agus go bhfuil siad in úsáid i scoileanna, tá uirlis measúnaithe matamaitice Alta, mar shampla, ar fáil do gach scoil. Spreagfaimis scoileanna le Alta agus uirlisí measúnaithe eile a úsáid go fóill de bhreis ar InCAS chun tacú lena gcuid oibre le torthaí na ndaltaí sa litearthacht agus san uimhearthacht a fheabhsú.
9. Cuirtear sonraí ar thorthaí InCAS díreach ar ais chuig na scoileanna agus ní bhailítear agus ní chomhordaítear go lárnach iad. Mar a bhaineann le gach cineál sonraí, caithfidh scoileanna riachtanais chosaint sonraí a chur san áireamh lena chinntiú go bhfuil socruithe cuí i bhfeidhm acu lena gcoinneáil in áit shlán stórais.

Gníomhartha le hUllmhú d'Fhómhar 2010

10. Agus na hearráidí a tharla i dtorthaí InCAS anuraidh curtha i gceart, cuireadh clár fairsing oibre i bhfeidhm le beachtas na dtorthaí a chinntiú agus le muinín scoileanna a athneartú.
11. Cuireadh na gníomhartha seo a leanas san áireamh sa chlár seo:
  - Bhí CCEA agus an tIonad Measúnachta agus Modhnóireachta (CEM) in Ollscoil Durham páirteach i bpróiseas leanúnach ar sheiceálacha dearbhú cáilíochtaí agus in athbhreithnithe ar an uirlis InCAS. San áireamh anseo athbhreithníodh na gnáthaimh thástála, na próisis ghnó agus na próisis bhainistíocht riosca atá i bhfeidhm in CEM;

- Rinneadh a thuilleadh gnáthaimh dhearbhu cáilíochta do 2010. Orthu seo bhí níos mó seiceálacha neamhspleácha ar algartaim InCAS i ndiaidh trialacha a dhéanamh i scoileanna;
  - Rinneadh athbhreithniú neamhspleách ar na cúinsí ba chúis leis na hearráidí.
12. Ar a bharr seo, chuir an tAire Oideachais Grúpa Oibre neamhspleách ar bun, a raibh príomhoidí scoileanna agus ionadaithe cheardchumann na múinteoirí agus gobharnóirí scoile páirteach ann, le measúnú a sholáthar ar an tionchar a bhí ag an dá earráid ar mhúinín scoileanna agus le moltaí a chur chun tosaigh. Chuir an Grúpa seo roinnt beart chun tosaigh, ach go háirithe le hiontaofacht sonraí agus rialú cáilíochta a fheabhsú, agus lena chinntiú go mbeadh cumarsáid is éifeachtúla ann le tuismitheoirí faoi InCAS.
13. Forbraíodh plean gníomhaíochta mar fhreagairt do mholtaí an Ghrúpa Oibre. Is féidir é seo a fháil ar www.deni.gov.uk .
14. Ar na príomh-mholtaí a chuir an Grúpa Oibre chun tosaigh tá:
- “socruithe a chur i bhfeidhm le tástáil a dhéanamh ar an dóigh a bhfuil próiseáil sonraí InCAS ag feidhmiú sula n-eiseofar na scóir anailísithe coibhéis aoise agus na scóir chaighdeánaithe i gcoitinne. Ní bheadh sé praiticiúil ná stuama é seo a dhéanamh do gach scoil mar is dócha go mbeadh orainn cur go mór leis na hagaí freagartha do na sonraí anailísithe. D’fhéadfaí é a dhéanamh, áfach, dá mbeadh rogha scoileanna sásta a gcuid sonraí a chur ar fáil go luath i dtéarma an fhómhair agus an tseiceáil agus an t-aiseolas atá riachtanach a thabhairt.”
15. Dá réir sin, tá socruithe i bhfeidhm le líon beag scoileanna a bheidh páirteach sa bheart bhreise seo ar dhearbhu cáilíochta ag tús théarma an fhómhair. Tá na seiceálacha seo ann lena fháil amach an bhfuil na bogearraí ag feidhmiú mar táthar ag súil leis i gcás beo i scoil, ar a n-áirítear cásanna mar a bhfuil ranganna daltaí ag déanamh measúnaithe ag an am céanna agus mar a bhfuil ríomhairí glúine agus

líonra gan sreang in úsáid. Cuirfidh sé seo leis an tástáil dhian atá déanta cheana féin ar na bogearraí ar an líonra C2k, agus déanfaidh sé tástáil fosta ar an dóigh a bhfuil an phróiseáil sonraí ag feidhmiú sula n-eiseofar na torthaí chuig na scoileanna i gcoitinne, díreach mar atá á mholadh ag an Ghrúpa Oibre.

Athchaighdeánú

16. Gach bliain ó 2007 rinneadh seiceáil ar oiriúnacht agus fheidhmíocht na gceisteanna taobh istigh de na measúnuithe InCAS. Ba é an bhliain acadúil 2009/10 an chéad uair, áfach, a rinneadh measúnú ar na ceithre chohórt iomlána de dhaltaí anseo (Blianta 4 – 7) sna réimsí éigeantacha de Léitheoireacht agus Mhatamaitic Ghinearálta, agus rinneadh measúnú chomh maith ar líon mór da na daltaí seo i modúil eile.

17. Iarradh ar CEM, mar sin, anailís a dhéanamh ar mheasúnuithe uile InCAS lena fháil amach an bhfuil na ceisteanna agus caighdeánú iomlán na huirlise oiriúnach go fóill. I bhfianaise na hanailíse seo, rinneadh an uirlis InCAS a athchaighdeánú agus rinneadh tástáil ar eisiúint nuashonraithe na mbogearraí lena bhfeidhmíocht agus le beachtas na dtorthaí a chinntiú i gcás beo.

Socruithe Measúnaithe d'Fhómhar 2010

18. Tá bogearraí nuashonraithe InCAS ar fáil do scoileanna cheana féin, agus tá comhairle tugtha do scoileanna ag CCEA agus C2k ar an dóigh le hullmhú do na measúnuithe agus ar a riar. Agus an chomhairle seo á tabhairt, cuireadh san áireamh an t-aiseolas a fuarthas ó scoileanna i ndiaidh mheasúnuithe na bliana seo caite. Tá deasc chabhrach ar fáil in CCEA ar 028 9026 1274 le ceisteanna ar úsáid agus léirmhíniú InCAS a ghlacadh, agus tá deasc chabhrach ar fáil ag C2k ar 0870 6011 666 le haghaidh ceisteanna ar oibriúchán INCAS agus ar an líonra C2k. Tá eolas breise agus ábhair thacaíochta ar fáil chomh maith

ar shuíomh gréasáin an churaclaim athbhreithnithe ag:

<http://www.nicurriculum.org.uk>.

19. Díreach mar a bhí i mblianta eile, is féidir le daltaí measúnuithe InCAS a chomhlánú, de réir chlárama na scoile i dtéarma an fhómhair, agus is féidir le scoileanna na comhaid aistrithe a uaslódáil chuig suíomh slán InCAS+ nuair a bheidh na measúnuithe comhlánaithe.

20. I mbliana, le go mbeidh am go leor ann leis an tástáil bhreise a dhéanamh ar dhearbhu cailíochta i scoileanna airithe ag tús théarma an fhómhair, mar atá molta ag an Ghrúpa Oibre (ailt 14 agus 15 thuas), **beidh torthaí InCAS ar fáil ó shuíomh slán InCAS+ ó 8 Deireadh Fómhair**. Ní bheidh torthaí ar fáil lena n-íoslódáil, mar sin, sa tréimhse suas go dtí 8 Deireadh Fómhair.

21. Ní ionann InCAS agus scrúdú oifigiúil sa dóigh nach gcaithfear é a dhéanamh faoi choinníollacha teiste, m.sh. ní chaithfidh rang /bliainghrúpa iomlán an measúnú a dhéanamh ag an am céanna nó ar an lá céanna. Is féidir é a dhéanamh mar chuid de ghnáthchleachtas seomra ranga ag am ar bith le linn théarma an fhómhair agus caithfidh an scoil féin a chinntiú cad iad na socruithe is fearr a oireann dá múinteoirí agus dá daltaí.

Torthaí InCAS á dTuairisciú chuig Tuismitheoirí

22. Cuirfidh measúnuithe InCAS toradh coibhéis aoise ar fáil sa Léitheoireacht agus toradh coibhéis aoise ar fáil sa Mhata Ghinearálta¹. Faoi Ord 2007 ní mór do scoileanna na torthaí seo a thuairisciú i scríbhinn do thuismitheoirí agus cruinniú a reáchtáil do thuismitheoirí leis na torthaí a phlé faoi dheireadh théarma an fhómhair.

---

¹ Tá torthaí coibhéis aoise ar fáil chomh maith do mhodúil measúnaithe eile.

23. Taobh istigh den chomhthéacs seo, rinne an Roinn athbhreithniú ar na riachtanais tuairiscithe don scoilbhliain 2010/11, go háirithe i bhfianaise athchaighdeánú uirlis InCAS (ailt 16 agus 17 thuas). Fágann an t-athchaighdeánú seo, cé go bhfuil sé fóirsteanach go fóill comparáid a dhéanamh idir scór coibhéis aoise dalta agus a (h)aois chroineolaíoch, má dhéantar comparáid idir torthaí 2010 agus torthaí blianta roimhe sin, nó má dhéantar anailís ar dhul chun cinn ó bhliain go bliain, ní chaithfidh go bhfuil comparáid á déanamh idir dhá rud atá cosúil lena chéile.
24. Ina fhianaise seo, **caithfidh** scoileanna, sa scoilbhliain 2010/11, torthaí coibhéis aoise InCAS sa Léitheoireacht agus i Matamaitic Ghinearálta a chur ar fáil i scríbhinn do thuismitheoirí le linn théarma an fhómhair don scoilbhliain 2010/11 amháin. Is féidir an t-eolas seo a chur ar fáil i bhfoirm thábla nó i bhfoirm ghraif, ag brath ar cé acu láithreoireacht a shíleann an scoil is fearr a mbeidh fáil ag thuismitheoirí uirthi.
25. **Ní chaithfidh** scoileanna torthaí coibhéis aoise InCAS a bpáiste sa Léitheoireacht agus i Matamaitic Ghinearálta a chur ar fáil do thuismitheoirí do bhlianta eile roimh 2010/11 ach tig leo é a dhéanamh más mian leo. Sa chás seo, áfach –nó i gcás thuismitheoirí a bhfuil na torthaí seo acu cheana féin agus ar mhaith leo iad a chur i gcomparáid le torthaí 2010/11 – beidh ar an scoil an tionchar a bheadh ag athchaighdeánú a mhíniú dóibh. Moltar do scoileanna gan aon fhaisnéis fadama a chur i láthair i bhfoirm ghraif.
26. Fágann cruinniú na dtuismitheoirí go mbíonn deis mhaith ag scoileanna torthaí InCAS a chur i gcomhthéacs oideachasúil lena mhíniú do thuismitheoirí cad iad láidreachtaí a bpáiste agus cad iad na réimsí atá le feabhsú, más ann dóibh, chomh maith leis na gníomhartha atá beartaithe ag an scoil le dul ina ngleic. Fágann an cruinniú chomh maith go mbíonn deis ag thuismitheoirí an dóigh ar féidir leo cuidiú le foghlaim a bpáiste a thuiscint. Ba chóir do scoileanna é a chinntiú go mbíonn a fhios ag thuismitheoirí **gurb é an phríomhfheidhm atá le measúnuithe InCAS cur leis an**

tacaíocht dhiagnóiseach d'fhoghlaim daltaí – níl siad ann le comparáid a dhéanamh idir daltaí.

Díolúintí

27. Riarann Ord 2007 ar na díolúintí seo a leanas ón riachtanas measúnuithe InCAS a dhéanamh:

- (a) dalta ag a bhfuil ráiteas riachtanais speisialta oideachais a rinneadh measúnú air nó uirthi mar dhuine ag a bhfuil deacrachtaí troma foghlama, ní chaithfidh an dalta sin measúnuithe InCAS a dhéanamh;
- (b) nuair atá díolúine ag dalta ó aon cheann de na riachtanais ó Ailt 5 go 9 d'Ord Oideachais (Tuaisceart Éireann) 2006 – baineann na hAilt seo leis an churaclam, le scileanna agus le measúnú – de réir Alt 14 (Obair forbartha agus turgnaimh), 15 (Díolúintí de réir rialúcháin), 16 (Daltaí ag a bhfuil ráiteas de riachtanais speisialta oideachais) nó 17 (Díolúintí sealadacha do dhaltaí faoi leith) den Ord sin, ní bhaineann forálacha measúnaithe Ord 2007 i dtaca leis na riachtanais a bhfuil díolúine ag an dalta uathu agus ní dhéanfar measúnú ar an dalta ach i dtaca leis na codanna sin den churaclam nach bhfuil díolúine ag an dalta uathu. Tá cóip d'Ord Oideachais 2006 ar fáil ar <http://www.opsi.gov.uk/si/si2006/20061915.htm>; agus
- (c) ní chaithfidh bunscoil nó aonad Gaelscolaíochta nua measúnuithe InCAS a dhéanamh sa scoilbhliain a aithnítear mar scoil dheontaschúnta í.

BRIAN MORROW

Foireann Measúnaithe agus Cáilíochtaí